

Onderwerp Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029
Portefeuillehouder(s) drs. H. van Helden MBA

1. Onderwerp

Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

2. Inleiding

Aanleiding

Het college van burgemeester en wethouders biedt de raad de begroting aan. De programmabegroting is één van de vaste onderdelen van de jaarlijkse Planning & Control-cyclus. Hiermee legt het college de beleidsmatige plannen voor het komende begrotingsjaar ter vaststelling voor aan de raad. De raad stelt met het vaststellen van de begroting de voor de uitvoering benodigde middelen ter beschikking aan het college.

3. Voorstel aan de Raad

1. De programmabegroting 2026 (incl. bijlagen) vaststellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2027-2029
2. De kredieten van het Meerjarig Investerings Programma (MIP) 2026-2029 voor de jaarschijf 2026 de bedragen met votering "Ja" met een totaalbedrag van € 7.234.015 te voteren
3. De meerjarenplanning van de grondexploitaties vaststellen
4. De bedragen onder mutaties B1 t/m B21 en K1 t/m K25 te accorderen.
5. De financiële mutaties voortvloeiend uit de voorgaande beslispunten middels een begrotingswijziging te verwerken.

4. Argumenten

1.

De raad stelt jaarlijks de begroting van het daaropvolgend jaar vast en neemt kennis van de meerjarenraming van de drie jaar daaropvolgend. Het budgetrecht van de raad houdt in dat het college in principe alleen uitgaven kan doen en verplichtingen kan aangaan na toestemming ofwel autorisatie van de raad. Met het vaststellen van de gemeentelijke begroting geeft de raad het college deze toestemming.

2.

Meerjarenplanning grondexploitaties

De raad stelt de meerjarenplanning van de grondexploitaties vast. In de paragraaf grondbeleid wordt ingegaan op de voortgang van de grondexploitaties. Enerzijds wordt toegelicht wat in de loop van de komende jaren gerealiseerd wordt en anderzijds vindt er een bijstelling plaats van de (financiële en niet financiële) planning van de exploitatie. Aan de raad zal worden verzocht de impliciet bijgestelde meerjarenplanning vast te stellen. In paragraaf 3.7 van de programmabegroting is dit opgenomen.

3.

Meerjarig investeringsplan (MIP)

In hoofdstuk 4.3 is het MIP geactualiseerd voor de jaren 2026-2029. De kredieten voor 2026 met votering "Ja" worden bij de vaststelling van deze begroting door de raad gevoteerd. Het totaal van deze kredieten bedraagt € 7.534.000. Voor de votering van kredieten met votering "Nee" volgt nog een separaat raadsvoorstel.

4.

In de begroting 2026– 2029 zijn alle financiële ontwikkelingen verwerkt, die als PM post waren opgenomen in de Kaderbrief. Deze mutaties worden hierna genoemd en zijn tevens toegevoegd in de financiële de financiële hoofdlijn in de begroting onder de mutaties K1 tot en met K25. Daarnaast zijn er nog autonome ontwikkelingen, correcties en collegebesluiten verwerkt onder de mutaties B1 t/m B21.

Prg.	Nr.	Specificatie Kaderbrief 2026 -2029 + = last en - is baat	I/S	(bedrag x 1.000)			
				2026	2027	2028	2029
7	K1	Participatie (MOB)	S	0	0	0	0
7	K2	Schuldhelpverlening	S	0	0	0	0
7	K3	Zorgboulevard	S	425	150	0	0
6	K4	Verdieping accommodatiebeleid	S	0	0	0	0
6	K5	Verbetering groeiplaatsen bomen	I	100			
6	K6	Opstellen sportbeleid	I	30			
6	K7	Cultureel erfgoed	I	25	25		
6	K8	Kunst- en cultuurbeleid	S	0	0	0	0
6	K9	Bibliotheekbeleid: Voorlezen Thuis	S	0	0	0	0
4	K10	Regiodeal Midden Limburg	S	0	0	0	0
4	K11	Cofinanciering actieplan BIZ Ittervoort	I	50	50	0	0
9	K12	NOVEX De Peel	S	30	30	30	30
8	K13	RUD omzetting naar robuuste omgevingsdienst	S	1.481	2.050	2.171	2.291
		Vervallen oude RUD bijdragen	S	-370	-403	-403	-403
9	K14	Woningbouwontwikkeling Beeklaan Roggel	I	0			
5	K15	Vorbereidingswerkzaamheden SG Ursula	S	0	0	0	0
6	K16	Bezoekerscentrum Haalen	I	0			
5	K17	Onderwijsachterstandenbeleid	I	35	35	0	0
5	K18	Voortzetting taalstimulering	I	37	37	0	0
7	K19	Formatie - Beleidsmedewerker inburgering	S	102	105	105	0
		Inzet dekking reserve ontheemden Oekraïne	I	-102	-105	-105	
2	K20	Formatie - Beleidsmedewerker preventie	I	116	120		
1	K21	Formatie - Jurist vastgoed	S	144	149	149	149
		Terugverdieneffect	S			-100	-100
1	K22	Ziektebudget inhuur	S	200	200	200	200
1	K23	Stelpost Loon/prijs	S	-385	485	751	2.089
1	K24	CAO 2025-2027	S	1.058	1.814	1.814	1.814
		Dekking inzet stelpost CAO 2026-2027	S	-723	-723	-723	-723
1	K25	Stelpost CAO toekomstig	S		925	2.299	3.491
*Bijstellingen kaderbrief 2026 - 2029				2.253	4.944	6.188	8.838

K1 Participatie MOB

Deze PM post uit de Kaderbrief is niet meegenomen in de begroting en volgt via een separaat voorstel.

K2 Schuldhelpverlening

Deze PM post uit de Kaderbrief heeft vooralsnog geen financiële consequenties.

K3 Zorgboulevard

In 2025 gaan we met de 14 samenwerkingspartners de mogelijkheden voor de ontwikkeling van de zorgboulevard verder verkennen. Concreet kijken we naar de manier waarop we de samenwerking vorm willen geven en welke locaties potentieel geschikt zijn voor de huisvesting van de zorgboulevard. Met ingang van 2026 verwachten we kosten te maken voor de ontwikkeling en/of huur van een locatie voor de zorgboulevard. Er is een ingroei in 2026 en 2027. Vanaf 2028 moet dit kostendekkend zijn.

K4 Verdieping accommodatiebeleid

Deze PM post uit de Kaderbrief is niet meegenomen in de begroting en volgt via een separaat voorstel in de raadsvergadering van 11 november 2025.

K5 Verbeteren groeiplaatsen bomen

Geen wijzigingen t.o.v. de kaderbrief.

K6 Opstellen sportbeleid

Geen wijzigingen t.o.v. de kaderbrief.

K7 Cultureel erfgoed

Op het gebied van cultureel erfgoed gaan we in 2026 aan de slag met het actualiseren van ons erfgoedbeleid. Een belangrijk onderdeel van ons cultureel erfgoed zijn de gebouwde monumenten. Voor cultureel erfgoed is voor de jaren 2026 en 2027 incidenteel € 25.000 nodig.

K8 Kunst- en cultuurbeleid

Deze PM post uit de kaderbrief heeft vooralsnog geen financiële consequenties.

K9 Bibliotheekbeleid: Voorlezen Thuis

In het opgestelde bibliotheekbeleid wordt onder andere gefocust op het verbeteren van de basisvaardigheden van onze inwoners. Hierbij wordt ingezet op zowel leesvaardigheden, taalbeheersing als leesmotivatie. Dit komt samen in het project Voorlezen thuis. Het project Voorlezen thuis is een van de acties die ingezet worden om de basisvaardigheden van zowel kinderen als hun ouders te verbeteren. Omdat het project is opgenomen in het bibliotheekbeleid, is het niet meer apart opgenomen in de programmabegroting.

K10 Regiodeal Midden-Limburg

De bedragen zijn ten opzichte van de kaderbrief gewijzigd. In de kaderbrief was structureel € 32.000 voorzien, echter is dit bedrag niet nodig en daarvoor bijgesteld naar € 0.

K11 Cofinanciering actieplan BIZ Ittervoort

Voor de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Ittervoort wordt gezamenlijk gewerkt aan een publiek-privaat Actieplan. Hiermee wordt onder andere aandacht besteed aan de drie uitgangspunten van een bedrijveninvesteringszone, namelijk schoon, heel en veilig. Voor de BIZ Ittervoort wordt aanvullend aandacht besteed aan het thema vergroening / Duurzaamheid (naast economie één van de andere rode draden in de Zomernota). Voor 2026 en 2027 is € 50.000 nodig.

K12 NOVEX De Peel

Geen wijzigingen t.o.v. de kaderbrief.

K13 RUD omzetting naar robuuste omgevingsdienst

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) wordt van een netwerkorganisatie omgezet naar een robuuste Omgevingsdienst. Het doel is, dat deze Omgevingsdienst 1 april 2026 is ingericht. In drie fases wordt hieraan gewerkt:

1. Richten (2025); vormen en vaststellen van een bedrijfsplan
2. Inrichten (2025 / 2026); vormen van de gemeenschappelijke regeling en inrichten van de organisatie door uitvoering te geven aan het bedrijfsplan;

3. Verrichten (2026 e.v.); uitvoeren van het regionaal uitvoeringsprogramma voor de deelnemende gemeenten.

De RUD heeft een vroege conceptbegroting aangeleverd en deze bedragen zijn verwerkt in de begroting 2026-2029. Dit betekent een forse stijging van de bijdrage. Tegelijkertijd vervallen oude RUD bijdragen en gaan taken over naar de RUD waardoor onze huidige lasten dalen.

K14 Woningbouwontwikkeling Beeklaan Roggel

Deze PM post wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie en heeft geen effect op de begroting van de gemeente.

K15 Voorbereidingswerkzaamheden nieuwbouw SG St. Ursula

Voor deze PM post is reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld en zijn geen aanvullende lasten voorzien.

K16 Bezoekerscentrum Haelen

De bedragen zijn ten opzichte van de kaderbrief gewijzigd. In de kaderbrief was incidenteel € 250.000 voorzien. Deze kosten worden opgevangen binnen de begroting. Hierdoor is het bedrag niet nodig en daarvoor bijgesteld naar € 0.

K17 Onderwijsachterstandenbeleid

Deze kadernotapost is in deze begroting incidenteel meegenomen voor 2026 en 2027 in plaats van structureel.

K18 Voortzetting Taalstimulering

Deze kadernotapost is in deze begroting incidenteel meegenomen voor 2026 en 2027 in plaats van structureel.

K19 Beleidsmedewerker inburgering

CAO gemeenten 2025-2027 verwerkt en voor drie jaar in plaats van vier jaar.

K20 Beleidsmedewerker preventie

CAO gemeenten 2025-2027 verwerkt, verder geen wijzigingen t.o.v. de kaderbrief.

K21 Jurist

CAO gemeenten 2025-2027 verwerkt. Vanaf 2028 is een stelpost opgenomen van jaarlijks €100.000 als terugverdieneffect.

K22 Ziektebudget inhuur

Geen wijzigingen t.o.v. de kaderbrief.

K23 Stelpost Loon/prijs

De stelpost loon-, en prijscompensatie is bedoeld voor het opvangen van indexeringen die niet binnen het bestaande budget gedekt worden. In het verleden werden hiervoor historische gegevens gebruikt om de hoogte van de stelpost te bepalen. Vanaf de begroting 2026 hanteren we een viertal verschillende indexeringen voor het bepalen van de hoogste van de stelpost (voor detailinformatie zie hoofdstuk 3.2.6 "Indexering" in deze begroting). Aan de hand hiervan is de stelpost bepaald voor de komende jaren. Ook met stijging in de kosten van de Gemeenschappelijke regelingen is rekening gehouden zodat dit niet meer ten laste van het begrotingssaldo komt. Zo is er een realistischer beeld op autonome

ontwikkelingen. Door het hanteren van de stelpost voorkomen we “lucht” in de gemeentelijke begroting en kijken we kritisch naar de inzet van de bestaande budgetten.

K24 CAO 2025-2027

De bedragen zijn gewijzigd ten opzicht van de kadernota. Per saldo is er een positief effect t.o.v. de kaderbrief van € 565.000 in 2026 en € 34.000 in 2027 en verder.

K25 Stelpost CAO

Voor de periode 2025-2027 is een eindresultaat voor de CAO Gemeenten bereikt. Momenteel begroten we alleen voor het nieuwe begrotingsjaar een CAO percentage. Aangezien de CAO jaarlijks terugkomt, nemen we vanaf 2027 structureel een CAO stijging mee in de (meerjaren-) begroting. De hoogte van het bedrag wordt jaarlijks bij de begroting bepaald op basis van de loonvoet sector overheid.

Prg.	Nr.	+ = last en - is baat		I/S	(bedrag x 1.000)			
					2026	2027	2028	2029
		Primaire begroting 2025-2028			669	725	-298	-298
		Bijstellingen raadsbesluiten t/m juli 2025			-2.838	-935	-1.068	-698
		Resultaat 1e raadsrapportage 2025			134	259	208	-1.892
		Bijstellingen kaderbrief 2026- 2029 *)			1.846	1.691	1.580	1.677
		Saldo primaire begroting 2026 - 2029 (obv kaderbrief			-189	1.740	422	-1.211
		Bijstellingen kaderbrief 2026- 2029 PM posten			407	3.253	4.608	7.161
1	B1	Meicirculaire		S	-4.189	-3.643	-1.857	-2.279
		Toevoeging meicirculaire egaliseringsreserve		S	83	85	88	90
1	B2	Bijstelling rente schatkistbankieren		S	-500	-200	-100	-100
1	B3	Rente op te nemen geldleningen		S		568	760	974
1	B4	Dividend Enxsis/BNG		S	-408	-408	-408	-408
1	B5	OZB woningen correctie standaard tarief		S	-125	-125	-125	-125
		OZB woningen correctie indexatie		S	-34	-35	-49	-339
		OZB niet-woningen correctie standaard tarief		S	-317	-317	-317	-317
		OZB niet-woningen correctie indexatie		S	-28	-165	-190	-340
1	B6	Correctie Woo jaarschijf 2027-2029		S		-161	-161	-161
		Correctie Woo Jaarschijf 2029		I				306
1	B7	Centraal opleidingsplan (20% verhoging)		S	110	110	110	110
1	B8	Formatie buitendienst		S	72	74	74	74
1	B9	Bijstelling DMJOP jaarschijf 2029		S				-114
	B10	Resultaatbestemming 2024 reservering 2026 naar 2027		I	2.093	-2.093		
2	B11	Verlenging straatcoaches		S	135	135	0	0
3	B12	Beleidsplan gladheidsbestrijding		S	229	229	229	229
3	B13	Onderhoud berm en sloten (nieuwe aanbesteding)		S	166	166	166	166
		Inzet stelpost		S	-68	-68	-68	-68
		Maaien gazons (nieuwe aanbesteding)		S	168	168	168	168
4	B14	Bestedingsgelden SOK regiodeal		I	219	-78	360	
		Reserve regiodeal		I	-219	78	-360	
8	B15	Correctie opbrengsten rioolheffing		S	-17	-101	-19	-180
8	B16	Kostendekkendheid afvalstoffenheffing		S	-1.020	-989	-1.150	-1.317
8	B17	Correctie CDOKE		S	301	301	301	301
Div	B18	Begrotingssubsidies		S	184	184	184	184
		Inzet stelpost		S	-184	-184	-184	-184
		Vrijval subsidies		S	-27	-27	-27	-27
Div	B19	Correctie kostenverdeelstaat		S	191	191	191	191
Div	B20	Bijstelling Meerjarig investeringsplan 2026-2029		I/S	0	109	160	366
Div	B21	Mutaties < 25.000		I/S	209	212	272	-250
		Begrotingssaldo primaire begroting 2026 - 2029			-2.758	-991	3.078	2.900

B1 Meicirculaire

Op woensdag 28 mei jl. is de Meicirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd. De Meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid. De Meicirculaire 2025 is in de raadsvergadering van 30 september 2025 behandeld en wordt bij de begroting 2026-2029 meegenomen. De Meicirculaire laat een positief effect zien voor alle begrotingsjaren.

B2 Bijstelling rente schatkistbankieren

Gemeenten zijn verplicht het overtollige geld op de rekening aan te houden in de schatkist van het ministerie van financiën. Hierover ontvangt de gemeente rente. De rente is voor de begroting 2026 herberekend op basis van de huidige rentestand.

B3 Rente op te nemen geldleningen

Om de toekomstige investeringen die de gemeente heeft opgenomen in het MIP te kunnen uitvoeren is geld nodig. Op basis van het MIP zijn de fictieve rentelasten berekend op basis van het omslagpercentage (verplichting BBV) voor de begroting 2026-2029.

B4 Dividend Enexis/BNG

De gemeente heeft aandelen in Enexis en de Bank Nederlandse Gemeenten. Elk jaar ontvangt de gemeente hierdoor dividend, een deel van de winst. De bedragen zijn aangepast op basis van de laatste gegevens.

B5 Correcties Onroerend Zaak Belasting

De OZB opbrengsten worden jaarlijks genormaliseerd en geïndexeerd aan de hand van nieuwe Meicirculaire. Deze berekening heeft een positief effect op de opbrengsten van de OZB. Tevens zijn voor het nieuwe jaar in de begroting (2029) de juiste bedragen technisch gecorrigeerd.

B6 Correcties Wet open overheid

Tot en met 2026 ontvangt de gemeente incidenteel geld voor de implementatie van de Woo. In de meerjarenbegroting was dit budget structureel opgenomen. Dit is gecorrigeerd vanaf 2027.

B7 Centraal opleidingsplan

Door de vele grote wijzigingen binnen gemeenteland zijn aanvullende cursussen en opleidingen nodig. Daarnaast stijgen de kosten van opleidingen en cursussen. Hierdoor is een structurele verhoging van het opleidingsbudget nodig om de kennis en vaardigheden van de medewerkers op peil te blijven houden. Daarnaast biedt het aanbieden van opleidingen binding met de medewerkers wat het verloop van personeel en bijkomende kosten verlaagd.

B8 Formatie buitendienst

In de raadsvergadering van 30 september 2025 is het voorstel "Optimaliseren capaciteit buitendienst" behandeld. De financiële gevolgen van dit voorstel zijn doorvertaald in de begroting 2026-2029.

B9 Bijstelling DMJOP jaarschijf 2029

De jaarschijf 2029 van het DMJOP is technisch verwerkt in de begroting 2026-2029.

B10 Resultaatbestemming 2024 reservering van 2026 naar 2027

Bij de resultaatbepaling van de jaarrekening 2024 is een deel van het resultaat gereserveerd voor de voorziene korting van de inkomsten uit het gemeentefonds in 2026. Gezien de extra inkomsten vanuit de meicirculaire in 2025 en het positieve begrotingssaldo in 2026 wordt deze reservering doorgeschoven naar 2027.

B11 Verlenging straatcoaches

Naar aanleiding van de evaluatie van de pilot straatcoaches heeft het college besloten de opdracht te verlengen voor de jaren 2026 en 2027 waarin we blijven evalueren. De raad is op 15 juli middels een raadinformatiebrief hierover geïnformeerd.

B12 Beleidsplan gladheidsbestrijding

In de raadsvergadering van 30 september 2025 is het voorstel "Beleidsplan Gladheidsbestrijding Gemeente Leudal" behandeld. De financiële gevolgen van dit voorstel zijn doorvertaald in de begroting 2026-2029.

B13 Aanbesteding Groen onderhoud

In 2025 heeft een nieuwe Europese aanbesteding onderhoud groen plaatsgevonden. De kosten die uit deze aanbesteding komen zijn toegenomen ten opzichte van het vorige onderhoudscontract. Deze autonome ontwikkeling is verwerkt in de begroting 2026-2029. Voor het deel dat indexering betreft, zijn de stijgende kosten gecompenseerd uit de stelpost loon/prijs.

B14 Bestedingsgelden SOK regiodeal

De geraamde onttrekkingen van de bestedingsgelden zijn gewijzigd. De totale kosten die gedekt zijn uit de reserve zijn gelijk gebleven, maar de bedragen per jaar van de onttrekkingen uit de reserve verschoven. Dit is technisch verwerkt in de begroting 2026-2029.

B15 Correctie opbrengsten rioolheffing

De ontvangsten (en de mutatie in de voorziening) van de rioolheffing is aangepast op basis van de laatste cijfers van de BsGW. Het tarief voor de burger veranderd niet maar de aantallen wel. Hierdoor wijzigen de opbrengsten, dit is verwerkt in de begroting 2026-2029.

B16 Afvalstoffenheffing

De inkomsten van de afvalstoffenheffing zijn aangepast aan de lasten. De lasten zijn gestegen door de nieuwe verdeelsleutel in de begroting 2026-2029 van RD Maasland (raad juli 2025). Daarnaast heeft de € 60 compensatie, die inwoners in 2024 en 2025 eenmalig hebben ontvangen via de afvalstoffenheffing (de juridisch eenvoudigste manier), tijdelijk voor een verlaging inkomsten afvalstoffenheffing geleid. De inkomsten voor de afvalstoffenheffing zijn in de begroting 2026-2029 hiervoor gecorrigeerd.

B17 Correctie budget CDOKE

Gemeenten ontvangen inkomsten van het rijk voor de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Deze regeling stond structureel in de begroting. Aangezien dit tijdelijke gelden bevat zijn deze gecorrigeerd in de begroting 2026-2029.

B18 Wijzigingen Begrotingssubsidies

De bedragen van de begrotingssubsidies zijn gewijzigd voor 2026 (zie de bijlage lijst van begrotingssubsidies voor een gedetailleerd overzicht). Per saldo heeft dit een positief effect op de begroting 2026-2029.

B19 Correctie kostenverdeelstaat 2026

In de kostenverdeelstaat belast de gemeente de directe kosten van overhead door naar de juiste taakvelden. Dit is een technische handeling die geen saldo heeft. De kostenverdeelstaat is in 2026 opnieuw opgezet en gecorrigeerd in de begroting 2026-2029.

B20 Meerjarig investeringsplan 2026-2029

Dit is de bijstelling van het totale resultaat van het MIP op de begroting 2026-2029. voor details zie hoofdstuk 4.3 in deze begroting.

5.

De financiële mutaties worden technisch verwerkt middels een begrotingswijziging.

5. Risico's

De begroting 2026-2029 is voor de jaren 2028 en 2029 niet sluitend. Hierdoor is er een opgave om voor deze jaren en verder de begroting in de komende jaren sluitend te maken. De verdere risico's staan benoemd in de risicobeheermatrix in hoofdstuk 5.1 van de begroting.

6. Juridische context

De begroting is opgesteld conform de vereiste zoals opgenomen in de artikelen 7 tot en met 23 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Tot slot dient de gemeente de begroting vóór 15 november aan te bieden bij de provincie.

7. Financiële toelichting

De financiële gevolgen staan in detail uitgewerkt in de bijlage Begroting 2026-2029

8. Communicatie

Nadat de begroting in november wordt vastgesteld door de gemeenteraad publiceren we de begroting in één oogopslag in HALLO Magazine.

9. Vervolg

De begroting dient vóór 15 november aangeboden te worden bij de provincie.

10. Bijlagen

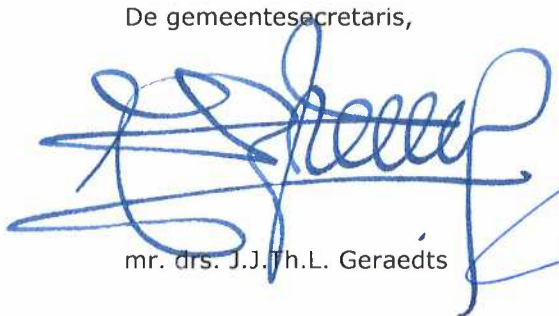
Bijlage(n)

1. Begroting 2026-2029

Heythuysen, 16 september 2025

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,
De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts

D.H. Schmalschläger